

Parlamentul
Republicii Moldova

DBY-07 nr. 12
13 ianuarie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

Aviz la proiectul legii pentru modificarea Legii nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor

(nr.442 din 01.12.2022)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și comunică următoarele.

I. Constatări de ordin procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat spre examinare în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 al Regulamentului Parlamentului.

2. Potrivit notei informative, prin actualul proiect de lege se urmărește:

”- oferirea organelor centrale de specialitate (inclusiv Ministerului Culturii), precum și autorităților publice locale, care dețin în administrare, monumente proprietate publică, a prerogativei de a încheia contracte de transmitere în scop de protecție, a monumentelor protejate;

- oferirea Guvernului, competenței de a stabili condițiile și modul de transmitere în scop de protecție, a monumentelor;

- precizarea faptului că transmiterea în scop de protecție a monumentelor, implică acordarea prerogativei de posesiune și folosință asupra monumentului nu și a celeia de dispoziție;

- diferențierea transmiterii în scop de protecție de celelalte forme de transmitere a bunurilor imobile reglementate de Legea nr.121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice...”

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituție.

4. În procesul de înaintare a inițiativei legislative, reținem asupra necesității respectării următoarelor prevederi obligatorii stabilite de legislația în vigoare:

- potrivit art.35 alin.(1) din Legea nr.100/2017, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru proiectele actelor normative elaborate de deputații în Parlament;

- potrivit art.30 alin.(1) lit. e) din Legea nr.100/2017 și art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, nota informativă la proiectul de lege urmează să cuprindă fundamentarea economico - financiară;

Reiterăm și prevederile art. 40 din Legea nr.100/2017 potrivit cărora, proiectul actului normativ este prezentat autorității publice cu competență de adoptare, împreună cu dosarul de însoțire, care conține nu doar proiectul și nota informativă dar, inclusiv, și:

- după caz, raportul de analiză *ex ante* sau analiza impactului de reglementare;
- avizele și recomandările, în original, recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice;

- rapoartele de expertiză, în original;
- sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților publice și sinteza recomandărilor reprezentanților societății civile, dacă există, indicându-se acceptarea sau argumentarea respingerii propunerilor, obiecțiilor și recomandărilor;

- tabelul comparativ, în care să fie reflectate reglementările în vigoare și modificările propuse, pentru proiectele care conțin modificări la actele normative în vigoare;

- alte materiale, după caz, în baza cărora a fost elaborat proiectul de act normativ.

Semnalăm asupra lipsei documentelor menționate.

II. Aspecte privind concordanța soluțiilor legislative cu cadrul normativ în vigoare și respectarea cerințelor tehnicii legislative.

1. Luând în considerare că prin proiectul prezentat se propune modificarea a două acte normative, denumirea acestuia urmează a fi reformulată prin "Lege cu privire la modificarea unor acte normative".

2. Având în vedere că Legea nr.1530/1993 a fost recent republicată, partea dispozitivă a Art. I va fi reformulată indicându-se corect sursa republicării "Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.326-333/624 din 21.10.2022".

Totodată modificările frecvente aduse actelor normative nu corespund principiului stabilității și predictibilității normelor juridice instituite de art.3 al Legii nr.100/2017.

3. Consemnăm că prin modificările ce se operează în legislație urmează să se evite insecuritatea juridică a normelor de drept. Or, conceptul securității juridice ca principiu fundamental al statului de drept, reprezintă un aspect al ordinii publice, al bunei-administrații a serviciilor publice și al clarității în activitatea autorităților

publice, mai ales în situațiile tranzitorii.

Principalul subiect de drept în domeniile de promovare a politicilor publice este administrația publică centrală de specialitate, iar misiunea acesteia definește rolul fiecărui minister și a fiecărei alte autorități administrative centrale în sistemul instituțional al administrației publice, precum și viziunea strategică cu privire la realizarea politicii de stat în domeniile de activitate de care sunt responsabile.

Funcțiile de bază ale unui minister și ale altei autorități administrative centrale reprezintă activitățile administrative care se desfășoară cu regularitate, menite să asigure realizarea integrală a misiunii acestora.

Potrivit Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, în scopul realizării misiunii sale, ministerul, în cazul proiectului supus avizării Ministerul Culturii, îndeplinește în domeniile de activitate de care este responsabil realizarea politicii de stat – elaborarea, asigurarea implementării, monitorizarea și evaluarea politicilor publice și raportarea asupra realizării lor, precum și conlucrarea cu alte autorități publice.

Luând în considerare faptul că, Legea cu privire la ocrotirea monumentelor a fost adoptată în anul 1993, nu este clar de ce până în prezent Ministerul Culturii, fiind responsabil de domeniul patrimoniului național și neavând temei legal de a întreprinde măsuri efective în vederea punerii în valoare a monumentelor proprietate publică ocrotite de stat, nu a promovat o astfel de inițiativă legislativă, inclusiv că recent Legea a fost reexaminată, modificată și republicată.

4. Pct.4 din Art. I al proiectului nu corespunde normelor de tehnică legislativă. Potrivit art. 62 alin.(3) din Legea nr.100/2017 ”în cazul în care se abrogă integral textul unei părți, cărți, unui titlu, capitol, unei secțiuni, subsecțiuni, unui paragraf, punct, articol, alineat, subpunct, unei litere sau al diviziunii acesteia, numărul sau litera cu care este însemnat elementul respectiv nu se atribuie altor elemente structurale din șirul dat”. Astfel alin.(3) propus spre completarea art.7 din Legea nr. 1530/1993 urma să fie numerotat ca alin.(2¹), iar alin.(4) ca alin.(2²).

Totodată în cuprinsul alin.(4) din Art. I al proiectului propus, după textul ”dreptul de a gestiona monumentele” se va completa cu sintagma ”proprietate publică, ”iar textul ”cu atribuția de folosință și posesiune nemijlocită se va substitui cu textul ”cu dreptul de posesie și folosință”, fiind în concordanță cu art.500 din Codul civil.

5. La pct.5 modalitatea de amendare a art.8 din Lege nu este formulată în corespundere cu cerințele tehnicii legislative. Un element structural al actului normativ se modifică printr-o singură operațiune, iar potrivit Metodologiei de tehnică legislativă aplicată la redactarea proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Biroului permanent nr.3/2022, ”Pct.41. La operarea modificărilor în cadrul unui act normativ se recomandă substituirea integrală a elementelor structurale ale acestuia, și nu introducerea și excluderea de enunțuri, sintagme sau cuvinte.”

6. La pct.6 ce completează Legea cu art.8¹ textul "protejate proprietate a statului" se substituie că textul "protejate proprietate publică a statului".

7. Art. III din proiect nu este în corespundere cu art.56 alin.(1) și (3) din Legea nr.100/2017:

"(1) Actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.

(3) Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective."

La fel, în condițiile în care norma de la pct.5 ce modifică art.8 alin.(3) prin stabilirea faptului că condițiile și modul de gestionare a monumentelor proprietate publică se aprobă de Guvern, dispozițiile finale și tranzitorii urmau să conțină un termen în care norma dată să fie realizată.

8. Oportunitatea adoptării prezentului proiect ține de competența Parlamentului.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție

ex. Sv.Cicati
tel. 569